

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.174/2020/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. április 13.

Az ügy tárgya: lőfegyverrel visszaélés büntette

Terhelt(ek): VII. rendű

Első fok: Miskolci Járásbíróság, 30.B.900/2014/45., ítélet, tárgyalás,

2015. május 14.

Másodfok: Miskolci Törvényszék, 2.Bf.1004/2015/3., ítélet,

nyilvános ülés, 2016. február 25.

Az indítvány előterjesztője: a VII. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a VII. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lőfegyverrel visszaélés büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a VII. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Miskolci Járásbíróság 30.B.900/2014/45. számú, illetőleg a Miskolci Törvényszék 2.Bf.1004/2015/3. számú ítéletét a VII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Miskolci Járásbíróság a 2015. május 14. napján kihirdetett 30.B.900/2014/45. számú ítéletével a VII. rendű terheltet lőfegyverrel visszaélés büntette [Btk. 325. § (1) bekezdés a) pont] miatt 2 év szabadságvesztésre ítélte. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a VII. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés 2/3 része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a beszámításról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2016. február 25. napján meghozott 2.Bf.1004/2015/3. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a VII. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] A felülvizsgálati eljárásban irányadó jogerős tényállás VII. rendű terheltet érintő lényege a következő.

– A jogerős ítélet 3. tényállási pontja szerint az I. rendű terhelt 2011. év őszén a VII. rendű terhelt részére engedély nélkül készített, majd adott el – ismeretlen összegért – egy darab 22

kaliberű, ismeretlen típusú és gyártási szám nélküli, házilagosan összeállított egylövetű puskát, a hozzá tartozó hangtompítóval együtt.

– Ezt követően pár hónappal a VII. rendű terhelt részére készített egy ismeretlen eredetű, 22 kaliberű kispuskára szerelhető üzemképes hangtompítót, amit 10.000 forint ellenében át is adott részére.

– Az I. rendű terhelt által készített, majd a VII. rendű terhelt által megszerzett és magánál tartott 22 kaliberű, ismeretlen típusú és gyártási szám nélküli, házilagosan összeállított egylövetű puskát a 2004. évi XXIV. törvény 2. § 16. pontja, valamint 29. pontja alapján lőfegyvernek minősül, készítése, megszerzése, tartása hatósági engedélyhez kötött. A házi készítésű csőtoldatok a 2004. évi XXIV. törvény 2. § 10. pontja alapján hangtompítónak minősülnek, tartásuk engedélyköteles.

[4] Következetes ítélezési gyakorlat, hogy a felülvizsgálatban irányadó tényálláshoz tartozóként kell tekintetbe venni minden, a határozat indokolásának bármely részében rögzített ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésébe esik (BH 2006.392.).

[5] Az ítéletszerkesztés folytán az indokolás más részében lévő ténymegállapítás a következő.

A 3. tényállási ponttal kapcsolatban az, hogy a VII. rendű terhelt az I. rendű terhelttől az engedély nélkül készített lőfegyvert akként szerezte, hogy azon lőfegyverre vonatkozóan ő maga fegyvertartási engedéllyel rendelkezett volna (elsőfokú ítélet 30. oldal 5. bekezdés).

II.

[6] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a VII. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással a VII. rendű terhelt felmentése érdekében.

[7] A védő indokai szerint az eljáró bíróságok anyagi jogszabályt sértettek. A VII. rendű terhelt vonatkozásában a nyomozás során foganatosított házkutatás nem vezetett eredményre, egy nem átalakított légpuskát foglaltak le, melyet a szakértői vizsgálatot követően visszaadtak a részére, mert nem minősült lőfegyvernek. Álláspontja szerint a lőfegyver és ennél fogva szakértői vélemény nélkül nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy történt-e bűncselekmény.

[8] Kifejtette, hogy a jogerősen megállapított tényállást elfogadva sincs bizonyíték arra, hogy a VII. rendű terhelt által megszerzett fegyver lőfegyvernek minősül. Hiszen egy fegyverről egy laikus személy nem tudja megállapítani, hogy abból 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék lőhető-e ki, vagyis, hogy az lőfegyvernek minősül-e.

[9] Az indítványozó szerint a különleges szakértelmet igénylő kérdés bíróság általi elbírálása, illetőleg megítélése a büntetőeljárás alapelveit, így az eljárási feladatok megoszlásának elvét, vagy a védelem jogát sérti. A büntetőeljárási jog alapvető szabályainak megsértésére alapozott indokolás, függetlenül attól, hogy az a tényállás megállapítására, a bűnösségre, a jogi minősítésre, avagy a büntetőjogi következményekre vonatkozik, nem tekinthető az indokolási kötelezettség teljesítésének.

[10] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok anyagi jogszabályt sértettek, mivel szakértői kompetenciába tartozó kérdésben foglaltak állást úgy, hogy az a tárgy, amelyről szakértői véleménynek kellett volna születnie, nem volt fellelhető az eljárás során.

[11] Mindezek alapján indítványozta a VII. rendű terhelt felmentését.

[12] A Legfőbb Ügyészség BF.1224/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.

Az ügyészi álláspont szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékértékelő tevékenységének és ezen keresztül az anyagi jogi kérdések vitatására. Tekintettel arra, hogy az indítvány a szakértő kirendelésének mellőzését sérelmezi, ekként a tényállás megalapozottságát vitatja, ezért az a törvényben kizárt.

[13] Mindezek alapján a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

[14] A Legfőbb Ügyészség átiratára a védő észrevételt tett, melyben visszautasította, hogy az indítványban a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadta volna. Továbbra is fenntartotta, hogy a bíróság anyagi jogszabályt sértett azzal, hogy a szakértői kompetenciába tartozó kérdésben szakértői vélemény nélkül foglalt állást.

[15] A Legfőbb Ügyészség BF.1224/2020/4. számú átiratában a védő észrevételeire akként nyilatkozott, hogy a korábbi nyilatkozatát fenntartja, azt sem módosítani, sem kiegészíteni nem kívánja.

III.

[16] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a

felülvizsgálati okok köre nem bővíthető. A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján pedig a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[18] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[19] Ezzel szemben a védő az indítványában részben a tényállás megalapozottságát vitatta, a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését kifogásolta. Ekként a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg a VII. rendű terhelt terhére a lőfegyverrel visszaélés büntette, mivel nincs szakértői vélemény arra vonatkozóan, hogy a VII. rendű terhelt által megszerzett fegyver lőfegyvernek minősül.

[20] Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt.

[21] Megjegyzi a Kúria, hogy értelemszerűen nem előfeltétele az elkövetés eszközének megléte a büntetőjogi felelősség megállapításának. Kétségtelen, hogy a bizonyítás szempontjából könnyebbség, de nem kizáró feltétel. Ebben az esetben értelemszerűen közvetett bizonyításról van szó.

[22] A bíróság ténymegállapító tevékenysége eredendően közvetett – ténybeli következtetésen alapuló – megismerő tevékenység, mivel nem közvetlen észlelője a bizonyítandó ténynek. A közvetett bizonyítás további közvetítést (áttételt) jelent.

[23] A Be. 163. § (1) bekezdése értelmében bizonyítandó tény, ami adott ügyben a büntető anyagi vagy eljárási jogszabály alkalmazása szempontjából jelentős. Bizonyítandó tény bizonyítója a bizonyíték, aminek forrása (megismerésének biztosítója) pedig a bizonyítási eszköz. Bizonyítási eszköznek különösen olyan vallomás, irat, dolog minősülhet, aminek alapján, illetve amiből következően a bíróság megállapítja a tényállást. Személyi vagy tárgyi bizonyítási eszköz (tanú, okirat stb.) pedig, akinek, illetve aminek révén a bíróság megismeri a bizonyítékot.

[24] A bizonyíték és a bizonyítandó tény viszonya – ekként a bizonyítás, illetve a bizonyíték - lehet közvetlen vagy közvetett. Közvetett a bizonyíték, ha nem vonatkozik eleve, egyenesen, nyíltan (kifejezetten) és perdöntő módon a bizonyítandó tényre, hanem csupán másik – egy, vagy több, közbeeső, kisegítő – tényre mutat, ami azonban releváns, mert következtetés vonható belőle a bizonyítandó (perdöntő) tényre.

[25] Közvetett a bizonyítás, ha nincs közvetlen bizonyíték, nincs beismerő, vagy a történetek közvetlen érzékelésén, észleletén alapuló vallomás, illetve az nem hitelt érdemlő. Mindig közvetett bizonyítás a tudati tények (szándékosság, gondatlanság) bizonyítása,

rendszerint közvetett bizonyíték a tudományos módszer által szolgáltatott bizonyíték és a tárgyi bizonyíték.

[26] A közvetett bizonyíték (mint más bizonyíték) eredményezhet ténymegállapítást, ami azonban önmagában elégtelen, mivel még nem a bizonyítandó tényre ad következtetési lehetőséget. A közvetett bizonyíték alapján megállapított ténynek arra kell alkalmasnak lennie, hogy önmagában, vagy más közvetett bizonyítékból nyert ténnyel együtt olyan további tényre adjon következtetési lehetőséget, aminek alapján a bizonyítandó tény is megállapítható.

[27] A közvetett bizonyítás valójában tényből tényre következtetés. Közvetett bizonyíték esetében a lényeg nem a bizonyíték mibenléte, hanem a más bizonyítékhoz kötődés. Ehhez képest, amíg közvetlen bizonyíték esetében csupán a hitelt érdemlőség a ténymegállapítás feltétele, közvetett bizonyíték esetében vizsgálendő a ténybeli következtetés helyessége is.

[28] Ilyenkor ugyanis a következtetés, illetve annak eredménye pótolja a közvetlen bizonyíték érzékelésen, észleleten alapuló (hitelt érdemlőnek tartott) tartalmát. A bizonyítandó tényre vonatkozó megállapítás lényege ténybeli következtetés.

[29] Ehhez képest a közvetett bizonyíték elfogadhatósága kapcsán, illetve a közvetett bizonyítás esetében egyaránt vizsgálendő –

– a tény-, illetve tárgyszerűség,

– a logikai zártság és

– a formállogika ellensúlyaként a relevancia.

[30] A következtetés tényyszerűsége azt jelenti, hogy az adott közvetett bizonyíték, bár nem a bizonyítandó, viszont olyan tény észleletén alapul, ami, mint alapadat hiteltérdemlő, ésszerű érveléssel indokolt, igazolt és okszerű következtetés levonására alkalmas. Ha a közvetett bizonyíték forrása tárgyi bizonyítási eszköz, annak – értelemszerűen – szintén vizsgálendő a hitelt érdemlősége, ezen belül keletkezése, állapota, helye, illetve fellelésének körülménye, valamint következtetésre alkalmassága.

[31] A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy a közvetett bizonyíték a belőle következő, vagy a más közvetett bizonyítékból nyert ténnyel együtt

– egyedül (kizárólag) a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja; és nincs olyan további tény, vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná, vagy kétségessé tenné;

– kizárja vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés (más verzió) lehetőségét.

[32] A relevancia pedig azt jelenti, hogy bár önmagában közvetett bizonyítékból nem vonható kizárólagos következtetés a bizonyítandó tényre, azonban tartalma nem zárja ki eleve a bizonyítandó tény időbeli, térbeli, illetve egyéb fizikai környezetéhez tartozását. Következésképpen összefüggése a bizonyítás tárgyával ésszerű alapon áll. Nem kizárólag vélemény, feltevés alapú, és a bizonyítandó tény tárgyi oldalához is kötődő.

[33] Mint ahogy arra az előzőekben a Kúria rámutatott, az indítványnak a tényállás megalapozatlanságával kapcsolatos megállapításai – szakértői bizonyítás hiányának kifogásolása – kívül esnek a felülvizsgálati eljárásban vizsgálandó kérdések körén. A felülvizsgálati eljárás szigorú szabályrendszere okán az irányadó tényállás támadhatatlanságát sérti a bizonyítékok értékelésének vitatása, mérlegelésük támadása.

[34] A Kúria megjegyzi, hogy a szakértő kirendelésének hiánya csupán megalapozatlansági ok, ami miatt nincs helye felülvizsgálatnak.

[35] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[36] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a VII. rendű terhelt bűnösségét lőfegyverrel visszaélés büntetében megállapította. Az elbíráláskor hatályos Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontja szerint, aki lőfegyvert engedély nélkül megszerez vagy tart, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[37] A lőfegyver fogalmát a lőfegyverekről és lőszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény (továbbiakban Lőf. tv.) 2. § 16. pontja határozza meg. Eszerint lőfegyver a tűzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú szilárd anyagú lövedék lőhető ki. A 2. § 29. pont a) pontja szerint tűzfegyver az 1. mellékletben meghatározott „A” vagy „B” kategóriába tartozó olyan – vagy olyanná átalakítható – kézfegyver, amelynek csővéből gyúlékony hajtóanyag segítségével szilárd anyagú lövedék lőhető ki, ideértve a szilárd anyagú lövedék gyúlékony hajtóanyag segítségével történő kilövésére átalakítható fegyvert. A házi készítésű csőtoldatok a Lőf. tv. 2. § 10. pontja alapján hangtompítónak minősülnek.

[38] A Lőf. tv. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint a rendőrség által kiadott engedély szükséges a tűzfegyver és a hangtompító tartásához.

[39] A VII. rendű terhelt tekintetében irányadó tényállás 3. pontja rögzíti, hogy a VII. rendű terhelt által megszerzett és magánál tartott egylövetű puska a Lőf. tv. 2. § 16., valamint a 29. pontja alapján lőfegyvernek, míg a házi készítésű csőtoldatok a Lőf. tv. 2. § 10. pontja alapján hangtompítónak minősülnek, melyek megszerzése, tartása engedélyhez kötött. Ilyen engedéllyel a VII. rendű terhelt nem rendelkezett.

[40] Rámutat a Kúria arra, hogy a Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő lőfegyverrel visszaélés büntette tényállásszerűsége szempontjából annak van jelentősége,

hogy az elkövető a Lőf. tv. szerinti lőfegyvert úgy szerez meg vagy tart, hogy ehhez nem rendelkezik engedéllyel.

[41] Az eljáró bíróság megállapította, hogy a VII. rendű terhelt által megszerzett és magánál tartott egylövetű puská lőfegyvernek, míg a csőtoldatok hangtompítónak minősülnek, megszerzésük, tartásuk hatósági engedélyhez kötött. Ilyen engedéllyel a VII. rendű terhelt nem rendelkezett, így a lőfegyverrel visszaélés büntettének elkövetési magatartását megvalósította.

IV.

[42] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

[43] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[44] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2021. április 13.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző